

Abstrakt

Dizertace bilancuje kariéru myšlenky civilního náboženství a navrhuje teoretické rozhraní, které zahrnuje všechny její dosavadní konceptualizace (Rousseau, Bellah, Cristi, Parsons, Luhmann, Lùbbe). Civilní náboženství je pochopeno jako soustava referenčních bodů, kterou společnost v procesu svého sebepopisu projektuje do periferií své *autopoietické* reality (minulosti, budoucnosti, věčnosti), aby dodala své existenci stabilitu a vážnost. Vztahováním se k těmto referencím vzniká diskurz, který je charakteristický přítomností silných významů a dovoluje komunikovat společnosti o svých počátcích, koncích a svém účelu. Ve své civilní konfiguraci jde o diskurz pluralitní a aktéři do něj vstupují jen zdrženlivě. Model dovoluje analyzovat závažnou symbolovou komunikaci aktérů (silná slova, náboženské symboly, nacionalismus, konspirační teorie, politická korektnost) v jednom kontextu, jakož i předpoklady této komunikace. Analyzován je krizový diskurz vzniklý v USA po 11. září 2001 a dále české realie. V Česku je identifikován minoritní diskurz civilního náboženství, který je soustředěn kolem polosekularizovaných referencí Pravdy a Spravedlnosti.

Klíčová slova: *civilní náboženství, interpretativní sociologie, autopoiesis, Rousseau, Bellah, ideograf*